

Asia: VN/8292/2021

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

NOKIAN AJOHARJOITTELURATASÄÄTIÖ

17.11.2021

VN/8292/2021

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

Nokian Ajoharjoitteluratasäätiön omistavat Nokian, Tampereen, Ikaalisten, Sastamalan, Kangasalan ja Ylöjärven kaupungit, Pirkkalan, Lempäälän ja Hämeenkyrön kunnat, Suomen autokoululiitto ry,

Tampereen alueen autokoulut ry, Autoliitto ry, Nokian Urheiluautoilijat ry ja Nokian Renkaat Oyj

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Lausunnon lopussa olevat ajoharjoitteluradat yhtyvät tähän lausuntoon

Nokian Ajoharjoitteluratasäätiö haluaa esittää lausuntonaan luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta sisältävistä esityksistä seuraavaa:

Ajokorttilain uudistuksessa on tärkeää, että kuljettajakoulutuksen tavoitteena on osaavien ja turvallisten kuljettajien kouluttaminen. Kuljettaja on merkittävin liikenneturvallisuuden osatekijänä ja tämän vuoksi kuljettajakoulutuksella ja riskientunnistamiskoulutuksella aidoissa olosuhteissa on merkitystä. Ajokorttilain muutoksen yhteydessä tulee turvata tämä keskeinen tavoite. Yhdeltä keskeiseltä kohdalta tämä ei täysipainoisesti toteudu luonnoksessa hallituksen esityksessä.

Kuljettajaopetuksen uudistuksia on aina ennen seurannut uusien kuljettajien turvallisuuden paraneminen. Kun Suomessa otettiin ajoharjoitteluradalla tapahtuva kuljettajaopetus käyttöön, nuorten kuolemat puoliintuivat, samoin riskialtis kausi puoliintui kuudesta kolmeen vuoteen (Turun yliopisto). Tämä on nähtävissä myös nuorten kuljettajien onnettomuustilastoissa. Tätä tavoitetta ei ole sen jälkeen millään toimenpiteellä saatu vastaavia tuloksia nuorten vahinkokehityksessä.

Liikenneturvallisuuden näkökulmasta uudistukset ovat erittäin merkittäviä useasta syystä. Vakavissa liikenneonnettomuuksissa nuoret kuljettajat ovat selkeästi ylliedustettuina. Nuorimpien 17–20-vuotiaiden onnettomuusriski on noin kolminkertainen verrattuna kokeneisiin kuljettajiin.

Tätä kautta voidaan arvioida, että ajo-opetuksella ja ajotaidolla on vaikutusta nuorten vakaviin liikenneonnettomuuksiin. Onkin varmistettava, että myös nuorten liikennekäyttäytymiseen ja asenteisiin liittyvät asiat huomioidaan jatkossa.

Nokian Ajoharjoitteluratasäätiö on hoitanut säännöllisesti rataa käyttävien liikenneopettajien yli 150 perehdytyksen korkeatasoisen ajokorttiopetuksen varmistamiseksi.

Ajokorttilain seurantatutkimuksesta tässä vaiheessa valmistuneet tulokset osoittavat, että tarkasteluvälillä 2019–2020 on havaittu myönteistä kehitystä nuorten (17–19-vuotiaiden) kuljettajien osalta: onnettomuusmäärät ovat vähentyneet ja loukkaantumisten kokonaismäärä laskenut.

Nokian Ajoharjoitteluratasäätiö kannattaa ajoharjoitteluratojen hyödyntämistä ja korostaa sitä, että ajoharjoitteluradat ovat käytettävissä moneen muuhun harjoitteluun autolla ajamisen lisäksi. Isoissa kaupungeissa harjoittelupaikat vähenevät ja siinä nykyinen ajoharjoittelurataverkosto (36 ajoharjoittelurataa, toiminnassa tällä hetkellä 25) on erittäin käyttökelpoinen. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta mahdollistaa toimivan rataverkoston jatkamisen ja varmistamaan mahdollisuuden riskientunnistamiskoulutuksen parhaan mahdollisen liikenneturvallisuushyödyn. Suomessa on toimiva ja kattava rataverkosto.

Ajoharjoitteluradat tai vastaavat suljetut alueet ovat tarpeellisia, uudet autot ajohallinta järjestelmineen eivät yksinään hoida ajamista kuljettajan puolesta, kuljettajalta edellytetään riskientunnistamiskykyä. Tähän aito, omakohtainen kokeilu aidoissa olosuhteissa tarjoaa parhaat mahdollisuudet.

Suomen vanhentuva ajoneuvokanta (keski-ikä yli 12 vuotta, romutusikä yli 20 vuotta) edellyttää pitkään kuljettajan riskientunnistamistoimenpiteitä. Jos tämä puuttuu, seurauksena on vuosittain nähtävissä (esimerkiksi talvisin tapahtuvat useiden kymmenien ajoneuvojen peräänajot ja uusien kuljettajien vakavat ulosajot). Ajoharjoitteluradalla tapahtuvan koulutuksen tavoite on tunnistaa nopeuden ja riskien vaikutus vaikeissa olosuhteissa ja lisätä riskientunnistamiskykyä aidoissa olosuhteissa.

Liikenne- ja viestintäviraston uusien kuljettajien seurantatutkimuksesta ilmenee, että uudet kuljettajat arvioivat juuri simulaattorilla annettavan liukkaan kelin opetuksen muita opetusmuotoja heikommaksi.

Usean kaupungin ja järjestön omistama Nokian Ajoharjoitteluratasäätiö esittää vakavasti pohdittavaksi sitä, miksi Suomi ei kulje yhteisessä hyväksi havaitussa liikenneturvallisuusrintamassa muiden Pohjoismaiden kanssa. Kaikissa muissa Pohjoismaissa on pakollinen rataopetus, paitsi ei Suomessa. Olosuhteet kaikissa Pohjoismaissa ovat lähes yhdenvertaiset.

Nokian Ajoharjoitteluratasäätiö viittaa myös Nordisk Trafikskole Union, (NTU Pohjoismainen Autokoulujen liitto), kirjeeseen Suomen liikenne- ja viestintäministerille. NTU haluaa kirjeellä tuoda esiin sitä, minkä NTU on kokenut hyväksi menetelmiksi ja työtavoiksi kuljettajakoulutusjärjestelmässä nuorten liikenneturvallisuuden edistämiseksi ja riskientunnistamiskoulutuksessa.

Suomeen on rakennettu miljoonia euroja (noin 18 000 000) maksanut ympärivuotisessa käytössä oleva ajoharjoittelurata verkosto pääosin yhteiskunnan verorahoilla. Verkosto on koko maata kattava, 36 ajoharjoittelurataa, joista aktiivisesti toimii 25 ajoharjoittelurataa. Nokian Ajoharjoitteluratasäätiön perustamiskustannukset ovat olleet noin 500 000 euroa.

Hallituksen esitys eduskunnalle ei lisää merkittävästi ajokorttia suorittavan kustannuksia, mutta tuo merkittäviä parannuksia riskientunnistamiseen ja näin ollen tulee parantamaan nuorten kuljettajien turvallisuutta. Esimerkiksi Nokian ajoharjoitteluratasäätiöllä ratamaksu on 45 euroa.

Nokian Ajoharjoitteluratasäätiö esittää alla olevaa muutosesitystä ajokorttiasetukseen:

433/2018

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 2018

Valtioneuvoston asetus ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

1. Voimassa oleva teksti ajokorttiasetus:

14 § B-luokan riskientunnistamiskoulutus

Ajokorttilain 35 §:n 2 momentissa tarkoitetusta koulutuksesta vähintään puolet on annettava ajo-opetuksena. Todistus koulutuksen saamisesta on esitettävä kuljettajantutkinnon ajokokeeseen tultaessa.

2. Luonnos hallituksen esitys eduskunnalle

14 § B-luokan riskientunnistamiskoulutus

Ajokorttilain 35 §:n 2 momentissa tarkoitetusta koulutuksesta vähintään puolet on annettava ajo-opetuksena. Liukkaalla ajamisen ajo-opetusta on annettava vähintään tunti. Todistus koulutuksen saamisesta on esitettävä kuljettajantutkinnon ajokokeeseen tultaessa.

3. Muutosesitys ajokorttiasetus:

14 § B-luokan riskientunnistamiskoulutus

Ajokorttilain 35 §:n 2 momentissa tarkoitetusta koulutuksesta vähintään puolet on annettava ajo-opetuksena. Yksi tunti toteutetaan järjestettyinä ajamisen näytteinä ja harjoituksina, jolloin ne on

toteutettava ajoharjoitteluradalla tai muulla vastaavalla suljetulla alueella, jota ei käytetä yleiseen liikenteeseen. Todistus koulutuksen saamisesta on esitettävä kuljettajantutkinnon ajokokeeseen tultaessa. Jos ajoharjoitteluradalle on yli 80 km yhdensuuntainen matka kuljettajantutkinnon suorittamisaikakunnalta, näytöt ja harjoitukset voidaan toteuttaa soveltuvalla tavalla tai ajosimulaattorilla.

Nokian Ajoharjoitteluratasäätiö

Jarmo Jokilampi

Henry Moisio

hallituksen puheenjohtaja

asiamies

Seuraavat ajoharjoitteluradat yhtyvät tähän lausuntoon:

- UAR Finland Oy / Uudenmaan ajoharjoitteluradat
- Riihimäen ajoharjoittelurata
- Joensuun ajoharjoittelurata
- Pielisen-Karjalan ajoharjoittelurata
- Jyväskylän liikenneturvallisuuskeskus
- Kuopion/Savon ajoharjoittelurata
- Liikenneturvallisuuskeskus Paimio/V-S ajoharjoittelurata
- Porin-Rauman seudun ajoharjoittelurata
- Huittisten ajoharjoittelurata

- Kymenlaakson ajoharjoittelurata
- Päijät-Hämeen ajoharjoittelurata Lahti
- PRT Testirata Oy
- Juvan Ajoharjoittelurata
- Itä- Uudenmaan Ajoharjoittelurata Porvoo
- Etelä-Pohjanmaan ajoharjoittelurata
- Kajaanin Ajoharjoitteluratakeskus
- Joutsan ajoharjoittelurata
- Uudenkaupungin ajoharjoittelurata
- Vaasan seudun ajoharjoitteluratasäätiö

Liikenneturvallisuuskeskukset tarjoavat täydelliset puitteet liukkaan kelin näyttöihin ja ajoharjoitteluun sekä riskientunnistamiskoulutukseen. Ympäristöarvot ovat keskuksissa aina mukana.

Jokilampi Jarmo
Nokian Ajoharjoitteluratasäätiö